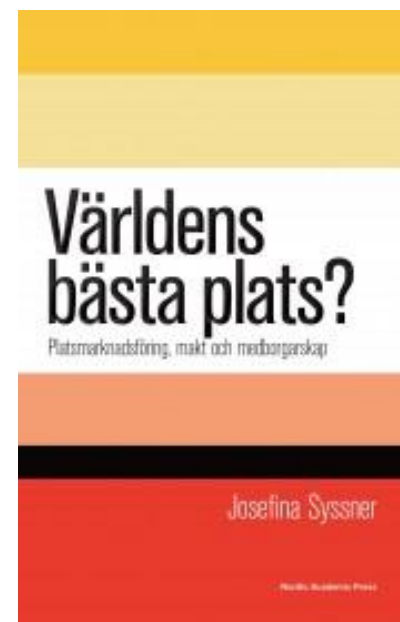
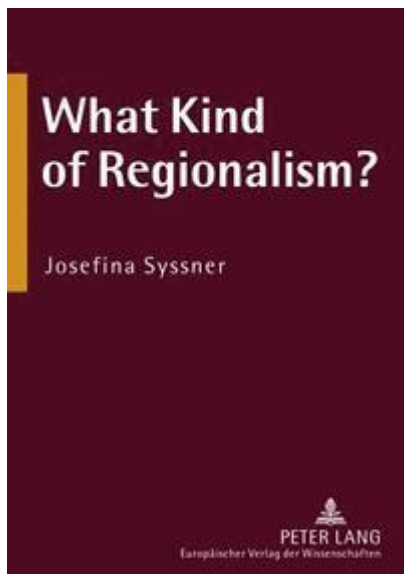

Politik och planering för kommuner som krymper

Josefina Syssner,

Centrum för kommunstrategiska studier

Jag insåg att vi vet mycket om tillväxt(politik).
Men mindre om hur man hanterar
utebliven tillväxt.

Så föddes mitt intresse för kommuner med långvarig
befolkningsminskning.

Bakgrund

- Urbanisering (från land till stad)
- en megatrend som påverkar hela världen.
- Hälften av Sveriges kommuner krymper
- och 86% av dessa har gjort så sedan 1970-talet.
- Stora kommuner växer, små kommuner krymper.
- Orsakerna är strukturella.

Forskningsfokus

- Långvarig befolkningsminskning:
  - *vad får det för konsekvenser lokalt?*
- Vilka åtgärder vidtas lokalt
  - *till följd av långvarig befolkningsminskning?*
- Går det att utveckla nya strategier
  - *kan man lära av varandra?*

Flera olika studier...

- Fokusgrupper i Östergötland (2014)
- Översiktsplaner i 20 kommuner (2015)
- Budget och årsberättelser i Östergötland (2015)
- Intervjuer med ec, kc, kso i 10 kommuner (2015)
- Investeringsekonomi i 10 kommuner (kommande)

Resultat 1.

Demografi av betydelse för...

- Kommunen som välfärdsleverantör
- Kommunen som samhällsbyggare
- Kommunen som politisk och demokratisk arena
- Kommunen som organisation och förvaltning
- Kommunen som arbetsgivare

Resultat 2.

- Demografi ses som mycket viktigt!
- Stor tilltro till egen förmåga att vända utvecklingen.
- Svårt att prata om minskande befolkning.
- Svårt att sätta frågan i större sammanhang.
- Tillväxt är normen.
- Man vidtar åtgärder – situationsbundna, möjlighetsstyrda, men kommunicerbara långsiktiga strategier finns inte. *Se nedan...*

Slutsats

Demografisk förändring är **ett faktum**, som kommunala beslutsfattare kan **påverka i liten grad**. Kommunerna vidtar **en rad åtgärder** för att hantera utmaningar förknippade med en minskande befolkning, men dessa är **situationsbundna** i hög grad.

*Därför efterfrågar jag en **lokal anpassningspolitik**.*

TILLVÄXTPOLITIK

ÅTGÄRDER:
Stimulera
entreprenörskap,
besöksnäring, varumärke,
företagsklimat,
investeringar...

SOM SYFTAR TILL
att skapa tillväxt för att på
sikt förändra
förutsättningarna för
kommunens organisation
och verksamhet.

OCH SOM SKA RESULTERA
I
...fler arbetstillfällen och
företagsetableringar,
förstärkt skatteunderlag,
befolkningstillväxt.

ANPASSNINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:
Mellankommunala
samarbeten, gemensam
HR, nämnd, förvaltning,
koncentration, stordrift

SOM SYFTAR TILL
att anpassa kommunens
organisation och
verksamhet efter rådande
och framtida
förutsättningar.

OCH SOM SKA RESULTERA
I
... en ekonomi i balans,
bibehållen kvalitet trots
minskade resurser.

I mitt huvud just nu: Är en lokal anpassningspolitik möjlig?

Går det att utveckla en anpassningspolitik som inte motverkar tillväxtpolitiken?

Vad skulle en utvecklad anpassningspolitik innebära för förvaltningen – och verksamheten? Hur ser den ut?

Kan medborgarna vara en resurs? Kan de alls förstå?

Kan Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina och Åsele lära av varandra? Och lära andra?

Lite praktiska saker

- Det är ett treårigt projekt, där jag jobbar ca 40 %.
- Nedslag i 3 kommuner (+ 3 kommuner i Östergötland).
- Jag vill gärna återkomma till R8, återkoppling, intervjuer med er, fokusgrupper, dokument, case och dilemman, föreläsningar. Hur ser ni på det?
- Tidtabell i den här gruppen – två träffar per år?
- Ett ömsesidigt lärande.
- Vägen är målet. Plus rapporter, artiklar, kanske en bok?

www.liu.se